

Ljusnarsberg | 13 sep 2015

Han gör Kopparbergs historia stor i liten skala

– Jag gör allt själv, säger Hans Harnisch. Tittar man nära är hans möda nästan obegriplig. Ibland behövs lupp för att se de minsta kuggarna i exempelvis ett gruvspel.

Bild: Michael Landberg

I helgen uppmärksammades människans värv och verk genom Riksantikvarieämbetets Kulturarvsdagar. I Kopparberg åskådliggjordes Kaveltorpsområdets historia med Hans Harnischs modell.

Många namn som varit verksamma i området knyter ihop svensk industrihistoria. Familjen Keiller, ägare till Kaveltorps AB. De startade även Götaverken i Göteborg. Under deras ägartid på Wedevågs bruk inleddes färgtillverkningen. Lantmätare Erik Elzvik från Guldsmedshyttan hittade malmfyndigheten. Han har gett en väg namn i

Guldsmedshyttan och ligger begravd på cederborgska kyrkogården i Lindesberg.

– Det var Bertil Carlsson som fick mig att börja med Kaveltorpsmodellen. Jag fick ärva all hans dokumentation, berättar Hans Harnisch.

Bertil Carlsson (1921–2006) jobbade vid järnvägen, bodde i Kopparberg och var passionerad hembygdsforskare.

– På den där gaveln fick jag mitt först egna rum när vi flyttade till Kopparberg från Ramsberg 1947. Till det huset gick mamma för att tvätta. Därborta, 400 meter bort från bostadshuset, fick man gå på toaletten, säger Börje Allansson och pekar runt i ett av modellens hörn.

Börje har bortsett från sina första levnadsår sedan varit Kopparberg trogen.

När jag tog trafik kort sökte jag andra jobb. Fick ett i Ekilstuna, men där fanns inga bostäder så jag stannade kvar och har jobbat på både Bångroverken, bryggeriet och kommunen där jag var e senaste 25 åren innan pension, berättar han.

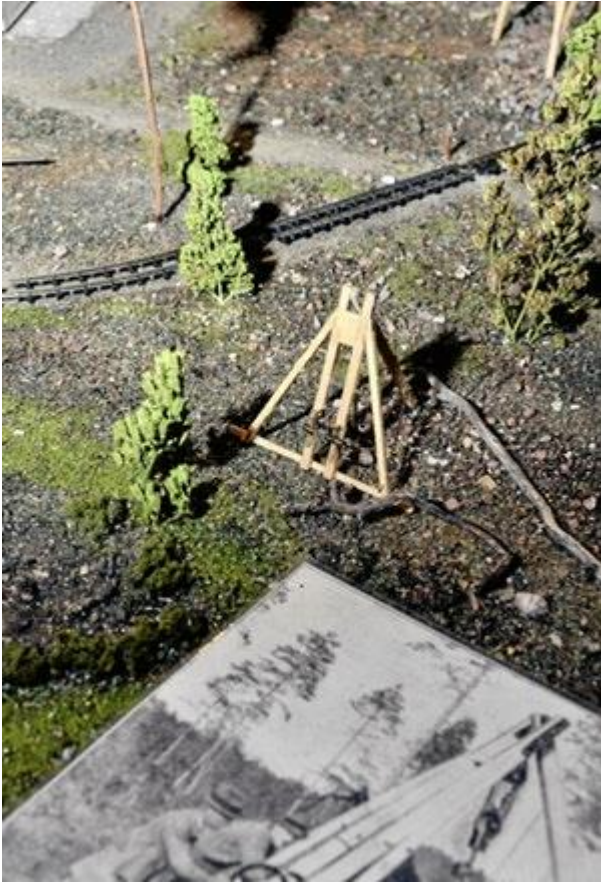
– Börje har varit till mycket stor hjälp. Han minns varenda liten detalj, säger Hans Harnisch.

Sista dagen. Gunnar Brauer och Sonja Christen tillbringade sin sista semesterdag i Kopparberg. De kunde få Kaveltorps historia berättad på tyska av Hans Harnisch. Foto: Michael Landberg

– I det där huset bodde vi 1947, berättar Börje Allansson.

In till varje kugge är modellen på stubbrytaren förebilden trogen.